

- ciklus etnoloških oddaj o letnih šegah in navadah ljudi na lakolnem Radiu Cerkno (november 1996-marec 1997),
- klekljarska delavnica v okviru XVI. Čipkarskega festivala, 23. in 24. 8. 1997 (organizirala in vodila jo je Mirjam Gnezda),
- kulturni dan na OŠ Spodnja Idrija z naslovom Kaj je to - etnologija?, 12. 11. 1997 (izpeljala ga je Mirjam Gnezda);
- **prireditve:**
- sodelovanje pri organizaciji etnološko-turistične prireditve Čipkarski festival,
- projekt Rudarska hiša zaživi v okviru XVI. Čipkarskega festivala, 23. in 24. 8. 1997,
- štirje etnološko-kulinarni večeri v gostilni Nebesa;
- **publicistika:**
- objavljeni prispevki v publikacijah: Glasnik SED, Traditiones, ARGO, zbornik Etnološki film med tradicijo in vizijo, Idrijski razgledi, Filatelist, Bilten Pošte Slovenije,
- priprava za tisk raziskovalne naloge dijakov idrijske gimnazije Firma Franc Lapajne,
- izbor motivov idrijskih čipk za redno serijo slovenskih poštних znamk,
- izbor motivov cerkljanskih laufarjev za priložnostno serijo slovenskih poštних znamk;
- **predavanja in referati:**
- na mednarodnem simpoziju o karnevalih in maskah v Bincheju (Belgija), 7. 2. 1997, referat o cerkljanskih laufarjih,
- v okviru Stalnega strokovnega izpopolnjevanja padagoških delavcev v šolskem letu 1997/98 referat Etnologija v osnovnih šolah;
- **študijsko in strokovno izobraževanje:**
- udeležba na predavanjih v sklopu Muzeoforuma,
- udeležba na zborovanju slovenskih muzealcev v Murski Soboti, 8. 10.-10.10.1997.

Mojca Šifrer Bulovec

POROČILO O DELU KUSTOSINJE ZA ETNOLOGIJO V LOŠKEM MUZEJU V ŠKOFJI LOKI V LETU 1997

Leta 1997 je etnološki oddelok Loškega muzeja pridobil 110 predmetov. Med njimi je bilo največ tekstilnih: raznih delov oblačil, prtičkov, kotnih prtov, vezanih vrečk za glavnike in krtače, posteljnine in mrtvaških prtov.

Nadaljevalo se je delo v zvezi z muzejsko dokumentacijo: hemeroteka se je v preteklem letu povečala za 161 enot, negativoteka za 338, fototeka za 46 in diateka za 160 enot. Odkupili smo tudi videokaseto o oglarjenju, ki je bila posneta v loških hribih.

Etnološki oddelok našega muzeja načrtuje postopoma preurediti postavitev stalnih zbirk, da bi bile bolj vabljive za obiskovalce. Tako sem bila v prvih mesecih preteklega leta močno zaposlena s postavitvijo klobučarske in glavnikarske zbirke, ki smo jo odprli in predstavili javnosti 2. julija 1997. Proti koncu leta sem začela pripravljati že nova scenarija za predstavitev čipkarske in sitarske obrti, ki sta bili nekdanj zelo razviti tudi v širšem okolišu Škofje Loke. V Škofji Loki smo imeli 28. junija 1997 prvič srednjeveški sejem. Na

njem sem v sliki in besedi predstavila staro barvarsko obrt, ki je bila še posebej v samem mestu nekoč močno razvita. S kolegico Miro Kalan sva pripravili tudi dve delavnici, v katerih so otroci spoznavali pletarsko obrt in izdelovanje malega loškega kruhka.

Januarja smo v grajski kapeli Loškega muzeja občanom predstavili knjigo Buhovi iz Stirpnika, za katero sem napisala strokovno oceno. Skozi leto sem imela tudi živahne stike s strankami, predvsem študenti, ki sem jim posredovala iskano gradivo iz naše zbirke.

V tem letu so izšle tudi štiri nove bibliografske enote.

Damjana Fortunat Černilogar

GORIŠKI MUZEJ - TOLMINSKA MUZEJSKA ZBIRKA LETNO POROČILO 1997

Zametki Tolminske muzejske zbirke segajo v leto 1950. Takrat je bil v Tolminu formiran sedemčlanski pripravljalni odbor za ustanovitev muzeja v Tolminu. Le nekaj let po uradnem odprtju Muzeja za Tolminsko je bil leta 1958 združen z Goriškim muzejem in pod njegovim okriljem deluje še danes. Muzej je več let deloval v težkih delovnih pogojih (vlaga, pomanjkanje prostora in kadra). Leto 1992 lahko zato označimo za prelomno, saj se je tega leta pričela celovita obnova muzejskih prostorov. Vzporedno so potekali razgovori o pridobitvi novih prostorov za potrebe muzeja. Po dokončani prvi fazi obnove, to je delne ureditve razstavnih prostorov v pritličju in prvem nadstropju, so bile javnosti predstavljene arheološka zbirka - "Arheološka predstavitev Tolminske", začasna postavitev etnološke zbirke - "Iz zakladnice ljudske kulture Tolminske" in umetnostnozgodovinska zbirka. Objekt s svojim lepšim izgledom in z zbirkami pridobiva na ugledu, kar se kaže tudi v porastu obiska. Delo v muzeju je bilo v času obnove večkrat moteno in pogosto se je bilo treba sproti prilagajati nastalim razmeram.

Kratko poročilo o dejavnosti oddelka

V Tolminski muzejski zbirki sta zaposlena kustos etnolog Margo Grego in kustosinja zgodovinarica Damjana Fortunat Černilogar. Iz programa javnih del je bila v muzeju zaposlena čistilka Cvetka Pičulin. Izidor Leban pa je skrbel za vzdrževalna in čuvajska dela. Od 25. avgusta je v muzeju opravljala del pripravništva etnologinja Karla Kofol.

V letu 1997 so se nadaljevala obnovitvena dela. V mansardi so bile dokončane in opremljene tri pisarne in knjižnica. V drugem nadstropju so položili v treh prostorih lesen pod, v štirih pa parket. Prostori so pripravljeni za postavitev stalne zbirke. V pritličju so bila montirana nova zunanja okna.

Kljub, zaradi obnove, še neurejenem depozu smo pridobili nove muzealije. Poleg gradiva, ki smo ga sami pridobili na terenu, je občina Tolmin muzeju podarila kredenco, skrinjo, zapuščino Andreja Cankarja in omogočila izdelavo dokumentarnih fotografij Jake Čopa. Župan občine Tolmin je konec leta muzeju podaril dva

akvarela izdelana med 1. svetovno vojno, sicer dar gospe Marije Humar poročene Solarij. Število vseh muzealij ocenjujemo na cca 6000 kosov. V zadnjih letih, ko je potekala obnova muzeja, zaradi večkratnih selitev depoja, vseh eksponatov ni bilo mogoče inventarizirati. V letu 1997 se je močno povečal knjižni fond, za 446 enot. Knjige smo preselili v obnovljen prostor v mansardi. Večino knjig smo dobili v dar. Tako sta tudi Arhiv R Slovenije in Narodni muzej Tolminski muzejski zbirki darovala večje število njihovih publikacij. Fotodokumentacijo smo sproti urejali. Popisanih je bilo 406 negativov z pozitivni, 274 diapozitivov in 56 reprodukcij. Pridobili smo nekaj arhivskega gradiva: 15 knjig, 7 zemljevidov, 34 plakatov, 85 dokumentov, 10 načrtov. Sproti smo urejali hemeroteke. Pregledano je bilo 821 časnikov (Delo, Primorski dnevnik, Primorske novice, Oko).

V letu 1997 smo realizirali bogat program. Pripravili smo 6 likovnih razstav, eno fotografsko razstavo ter eno predstavitev knjižnega prvenca. Konec leta smo skupaj z občino Tolmin pričeli s ciklom akademskih večerov v Coroninjevi graščini.

Kustos Tolminske muzejske zbirke Marko Grego je aprila pripravil razstavo "Planine gornjega Posočja. Dediščina preteklosti za prihodnost.", ki je gostovala v Buttriju v Italiji. Razstava je nastala v soorganizaciji Goriškega muzeja in občine Kobarid.

Glede na to, da je delno obnovljeni muzej ponovno odprt za javnost dobri dve leti smo pač glede na možnosti (večina denarja je bila namenjena investiciji) skušali muzej promovirati na različne načine. Zbirko smo predstavili na sejmu Alpe Adria v Ljubljani (18. - 22. 3.), muzejskem sejmu v Ljubljani (19. - 24. 5.), na sejmu Maze v Vicchii (Firenze, Italija / 23. - 31. 8.), na 5. mednarodnem sejmu gostinstva in turizma Gost Tur 97' v Mariboru (7. - 12. 10.) in na sejmu "Dobrote narave, zdravje in zabave" v Novi Gorici (5. - 9. 11.). V Mariboru in Ljubljani smo se predstavili s prikazom srednjeveškega pogrinjka - utrinek iz stalne razstave, druge pa predvsem s propagandnim gradivom in prodajnimi spominki.

Muzejska zbirka bo predstavljena v seriji dokumentarnih oddaj o Posočju, ki jo pripravlja dr. Boris Filli z ekipo RTV Slovenija. O delovanju muzeja in razstavah je poročala tudi lokalna TV.

Kustosa sta za različne uporabnike zbirala gradivo in željeno dokumentacijo. Marko Grego je bil mentor dijaku lesne šole pri izdelavi seminarske naloge o Kosovem mlinu. Damjana Fortunat Černilogar je bila mentorica pripravnic Karli Kofol. Kustosinja je kot član uredniškega odbora in kot avtor treh prispevkov sodelovala pri izdelavi Tolminskega zbornika 1997. Kustos pa je za omenjeni zbornik izdelal in pripravil slikovno gradivo. Sodelovala sta z zgodovinsko sekcijo iz Bovca. Aktivno sta sodelovali na simpozijih, ki so potekali v Bovecu (13. 8. in 22. 11.) in v Kobaridu (25. 10.). Kustosinja je kot mentor zgodovinske skupine sodelovala na 11. Mladinskem raziskovalnem taboru v Dolenji Trebuši in sodelovala s predstavniki Črnega križa iz Salzburga pri pripravi spominskih plošč padlim v 1. svetovni vojni, ki so pokopani na vojaških pokopališčih v Zgornjem Posočju.

Pripravnica je uredila vso hemeroteke po enotnem sistemu in nastavila dosjeje po občinah oziroma krajih.

Obisk muzeja je bil glede na pogoje kar dober. Muzejske zbirke in razstave v muzeju si je ogledalo okrog 3000 obiskovalcev.

Razstavna dejavnost:

V Tolminski muzejski zbirki (TMZ) sta na ogled arheološka zbirka z naslovom "Arheološka predstavitev Tolminske", etnološka zbirka "Iz zakladnice ljudske kulture Tolminske" in kulturnozgodovinski oddelek.

a) razstave v TMZ

- Likovna razstava Borisa Y. Božiča - 14. 2. / 4. 3.
- Likovna razstava Dore Plestenjak in Domna Slana - 6. 3. / 4. 4.
- Likovna razstava Poldeta Miheliča - 9. 5. / 6. 6.
- Likovna razstava skupine LIK iz Izole - 27. 6. / 14. 8.
- Razstava ilustracij Lucijana Reščiča - 11. 9. / 10. 10
- Fotografska razstava Jaka Čopa - 18. 10. / 7. 11.
- Likovna razstava Leopolda Strnada - 28. 11. / 24. 12.

b) druge prireditve v TMZ

- Literarni večer - 6. 2. (pripravila ZKO Tolmin)
- Literarni večer - 26. 3. (pripravila ZKO Tolmin)
- Predstavitve romana Saše Vuga, Opomin k čuječnosti - 5. 6.
- 1. akademski večer v Coroninjevi graščini - gost akademik prof. dr. Emilijan Cevc - 27. 11.

c) gostujoče razstave TMZ

Buttrio, Italija - 24. 4. - 5. 5. 1997, kustos Marko Grego je pripravil razstavo "Planine gornjega Posočja. Dediščina preteklosti za prihodnost." Organizator razstave Goriški muzej in občina Kobarid.

Raziskovalna dejavnost:

a) raziskovalne teme

- Damjana Fortunat Černilogar je kot mentor zgodovinske skupine sodelovala na 11. Mladinskem raziskovalnem taboru v Dolenji Trebuši od 7. do 14. julija. Tema raziskav je bila poselitev doline ob Hotenji in sistem oštevilčevanja hiš, ki se je na tem prostoru trikrat spremenil.
- Marko Grego je kot mentor sodeloval pri raziskovalni nalogi o Kosovem mlinu.
- Pričeli smo s pripravami za postavitev stalne zbirke v 2. nadstropju in se predvsem posvetili problematiki tolminskih kmečkih uporov in pripravi scenarija celovite predstavitve Tolminske.

b) sodelovanje na okroglih mizah in simpozijih:

- Bovec, 12. 8. - na simpoziju "O soški fronti in preboju pri Kobaridu", ki sta ga priredila Socialdemokratski narodni forum in Nova revija je sodelovala mag. Damjana Fortunat Černilogar s prispevkom "Kritičen pregled virov z ozirom na odnos bojujočih se strani na soškem bojišču do obstoječe kulturne dediščine". Prispevek je bil objavljen v Novi reviji.
- Kobarid, 25. 10. - na simpoziju ob 80. letnici preboja pri Kobaridu, ki ga je pripravil Kobaridski muzej je sodelovala mag. Damjana Fortunat Černilogar s prispevkom "Preboj pri Kobaridu in posledice vojne za civilno prebivalstvo in kulturno krajino". Prispevek bo objavljen.
- Bovec, 22. 11. - na Soških razgovorih 1997/98 v organizaciji Zgodovinske sekcije Bovec - KUD Golobar je mag. Damjana Fortunat Černilogar predstavila "Muzej v Tolminu od prvih zametkov do nove podobe in moderne postavitev novih zbirk, Marko Grego pa je spregovoril o problematiki odpiranja lokalnih zbirk in zbiranja premične dediščine. Prispevek bo objavljen.

c) bibliografija mag. Damjana Fortunat Černilogar:

- Soška fronta ni peskovnik. Mag št. 17 - 18, letnik 3, 23. april 1997, s. 97
- Brošura: Gabrje, vojaška kapela (slov., angl., nem., ital.), Tolmin 1997
- Tolminski muzej od prvih zametkov do nove podobe in moderne postavitev novih zbirk, Tolminski zbornik 1997, Nova Gorica 1997, s. 21 - 34
- Gorenja Trebuša v preteklosti, Tolminski zbornik 1997, Nova Gorica 1997, s. 113 - 118
- Simon Gregorčič - njegov rod in rojstna hiša, Tolminski zbornik 1997, Nova Gorica 1997, s. 337 - 342
- Marko Grego, "Planine gornjega Posočja. Dediščina preteklosti za prihodnost.", april - maj 1997